

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lutego 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że M. Z. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a jego zadłużenie wynosi łącznie 2 560,41 złotych, w tym:

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od lutego 2010 r. do listopada 2011 r. w kwocie 295,82 złotych (odsetek za zwłokę w kwocie 246 złotych, kosztów egzekucyjnych w kwocie 7,60 złotych)

- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od marca 2011 r. do listopada 2011 r. w kwocie 1 144,69 złotych (odsetek za zwłokę w kwocie 851,00 złotych, kosztów egzekucyjnych w kwocie 13,90 złotych)

- z tytułu kosztów egzekucyjnych dotyczących składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za luty 2010 r. w kwocie w kwocie 1,40 złotych.

/decyzja w aktach ZUS/

W dniu 26 marca 2019 r. M. Z. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że nie posiada zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Podkreślił, że od listopada 2011 r. nie prowadzi działalności gospodarczej, zaś pismem z dnia 20 czerwca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował go, że nie posiada zaległości w ZUS. /odwołanie k.2 – 4/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 8 kwietnia 2019 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. /odpowiedź na odwołanie k.12 – 13/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. Z. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w następujących okresach: od 1 stycznia 1999 r. do 31 marca 2010 r., od 2 listopada 2010 r. do 11 listopada 2010 r. oraz od 13 stycznia 2011 r. do 26 listopada 2011 r. /okoliczność bezsporna/

Pismem z dnia 23 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – II Oddział w Ł. wezwał wnioskodawcę do złożenia korekt dokumentów rozliczeniowych ZUS DRA oraz ZUS RCA za miesiące od stycznia do lutego 1999 roku z uwagi na konieczność wyzerowania należności za niego jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą oraz za osobę współpracującą – W. Z.. (pismo k 9-10)

W dniu 15 kwietnia 2012 roku odwołujący złożył wymagane korekty. (deklaracje rozliczeniowe k 23-28)

Pismem z dnia 20 czerwca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozliczeniu konta wnioskodawcy za okres od marca 1999 r. (z przerwami) do listopada 2011r. stwierdził istnienie nadpłaty na koncie ubezpieczenia zdrowotnego. Poinformował jednocześnie wnioskodawcę, że w przypadku złożenia korekt dokumentów rozliczeniowych saldo na koncie może ulec zmianie. (pismo k.5)

M. Z. nie składał żadnych korekt za styczeń i luty 1999 roku po 20 czerwca 2012 roku. (oświadczenie wnioskodawcy – e-protokół rozprawy z 5 listopada 2019 r. – płyta CD k 84, pisma k 30-31)

W dniu 6 lutego 2013 r na koncie wnioskodawcy zapisano dokumenty rozliczeniowe za styczeń i luty 1999 r. z naliczonymi składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za M. Z. oraz osobę

współpracującą - W. Z., w związku z czym Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał ponownego rozliczenia konta wnioskodawcy. (dokumentacja k. 33 – 36 odwrot)

Wnioskodawca nie został powiadomiony o powyższej korekcie. (oświadczenie wnioskodawcy – e-protokół rozprawy z 5 listopada 2019 r. – płyta CD k 84)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty znajdujące się w załączonych do akt sprawy aktach organu rentowego oraz w oparciu o niezakwestionowane twierdzenia ubezpieczonego.

Organ rentowy – pomimo sporu co do daty złożenia przez M. Z. korekt deklaracji za miesiące styczeń i luty 1999 roku oraz co do braku powiadomienia go o dokonaniu w 2013 roku ponownego rozliczenia – nie wykazał w żaden sposób okoliczności przeciwnych.

Uznać zatem należy za wiarygodne twierdzenia odwołującego, zwłaszcza, że korespondują one z treścią pism wymienianych między stronami na etapie postępowania administracyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie bowiem z treścią art.6 ust. 1 pkt 5 i art.12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz.300 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art.13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z mocy art.11 ust.2 ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Na podstawie zaś art.66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 1373 ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Według art.32 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Jak stanowi art.46 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W myśl art.104b ust.2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 ze zm.) składki na Fundusz Pracy, o których mowa w art. 104 ust. 1, opłaca się za osoby wymienione w art. 104 ust. 1 pkt 1-3, które nie osiągnęły wieku wynoszącego co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn.

Stosownie do treści art.24 ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zgodnie z art.83 ust.1 pkt 1-5 powołanej ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z powyższego wprost wynika, że wnioskodawca, jako prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą podlegał we wskazanych w zaskarżonej decyzji okresach obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i miał obowiązek odprowadzania składek z tego tytułu oraz składek na Fundusz Pracy (do ukończenia 60 roku życia).

W tym miejscu wskazać należy, że należności z tytułu składek, tj. składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, których płatnik składek nie uregulował w terminie, podlegają przymusowemu ściągnięciu w postępowaniu administracyjnym, pod warunkiem że nie uległy przedawnieniu. Instytucja przedawnienia należności z tytułu składek została uregulowana w art. 24 ust. 4-6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W przeciwieństwie do przedawnienia roszczeń cywilnoprawnych, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania wobec Zakładu. Powyższe oznacza, że po upływie terminu przedawnienia Zakład nie może dochodzić tych należności, ale również płatnik składek po upływie tego, nie może dobrowolnie ich opłacić. Komentowany przepis nie odnosi się w żadnej mierze do przepisów regulujących zasady ustalania podstawy wymiaru składek, ponieważ korzystając ze swoich uprawnień, Zakład może wydać decyzję ustalającą prawidłowe podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w każdym czasie.

Zgodnie z dyspozycją art.24 ust.4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu nadanym przez art.11 pkt 1a ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców z dniem 1 stycznia 2012 roku, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Przed dniem 1 stycznia 2012 roku przepis art. 24 ust. 4 powołanej ustawy stanowił, iż należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

W realiach niniejszej sprawy należy jednak podkreślić, że omawianej zmianie terminu przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2012 roku ustawą z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców, towarzyszą przepisy przejściowe.

I tak, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku.

Przepis art. 27 wprowadził jednak w ust. 2 zastrzeżenie, zgodnie z którym, jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Oznacza to, że w przedmiotowej sprawie organ rentowy mógłby dochodzić należnych składek za okres 5 lat jedynie do dnia 1 stycznia 2017 r.

Podkreślić w tym miejscu należy, że zgodnie z brzmieniem art.24. ust.5b cytowanej ustawy bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę - przez pierwszą czynność zmierzającą do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której mowa w art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, należy rozumieć czynność bezpośrednio związaną z postępowaniem egzekucyjnym, jaką może być np. wystawienie tytułów wykonawczych, zajęcie wynagrodzenia, czyli czynności sensu stricte egzekucyjne. Takiego charakteru nie ma pismo organu rentowego stanowiące zawiadomienie ubezpieczonego o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy (o wymiarze składek) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach , III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 stycznia 2019 r. , sygn. III AUa 1386/19).

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie wykazał, że na datę wydania spornej decyzji tj. 19 lutego 2019 r. zaległości na koncie wnioskodawcy za miesiące: luty 2010r., marzec, kwiecień, maj, czerwiec oraz listopad 2011r. uległy przedawnieniu, ponieważ pięcioletni bieg terminu przedawnienia, liczony od dnia 1 stycznia 2012 r. w żaden sposób nie uległ zawieszeniu czy też przerwaniu.

Wbrew stanowisku organu rentowego - zawieszenie biegu przedawnienia nie mogło nastąpić przed jego rozpoczęciem (przed 1 stycznia 2012 r.), zaś w okresie po tej dacie, a przed upływem terminu przedawnienia należności objętych decyzją (1 stycznia 2017r.) organ rentowy nie podjął jakichkolwiek działań, których widocznym efektem byłaby chęć ściągnięcia zaległych należności.

Wskazana powyżej argumentacja i wykładnia przepisów nakazuje Sądowi uznać, że nastąpiło przedawnienie dochodzonych składek.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji wyroku.

S.B.